Primaria

APRENDER É CRECER XUNTOS 1

Programación

Unidade 11

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliables
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título
Como traen as bolboretas a primavera

Descrición da unidade
Neste último trimestre que comezamos coa unidade 11 imos traballar na área de Ciencias da Natureza e Ciencias Sociais, as características e as partes das plantas, e o tempo atmosférico e as estacions do ano.

Na parte de Lingua imos engadir un novo apartado, **Vocabulario** e dividir o **Estudo a lingua** en dous subapartados que atenderán a cuestións ortográficas e gramaticais.

Así pois, nesta unidade o apartado **Vocabulario** encargarasae dos sinónimos e do vocabulario básico do mundo agrario. No apartado gramatical **Estudo a lingua** veremos o abecedario e a norma ortográfica de escritura de *mb* e mp, na parte de Ortografía; e o adxectivo, na parte de gramática. No apartado de expresión oral e escrita, **Falo e escribo**, traballarase a narración dun suceso, ofrecendo un esquema de traballo a partir de pautas.

A **Tarefa** do final da unidade vaise centrar no uso da auga e na necesidade de non malgastala, xunto coa aprendizaxe de certos elementos metereolóxicos e de xeografía de Galicia a través dun mapa metereolóxico.

Os obxectivos lingüísticos que se pretende que o alumno e a alumna alcance ao rematar esta unidade son:

1. Escoitar, comprender e ler con fluidez e entoación textos breves comprendendo o seu sentido.
2. Escribir con corrección palabras, frases e textos e interiorizar algunhas normas ortográficas.
3. Interiorizar, de forma non teórica, categorías gramaticais como a do adxectivo.
4. Ampliar o vocabulario.

Temporalización:

Abril: ■ ■ □ □

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

LINGUA

- Escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e entoación os textos da unidade.
- Escribir con corrección e responder axeitadamente ás cuestións que se propoñen.
- Recoñecer os sinónimos e empregalos de forma coherente.
- Memorizar o abecedario e aprender a norma ortográfica que rexe o uso de *mp* e *mb*.
- Recoñecer os adxectivos e empregalos de forma eficaz.
- Redactar un suceso de acordo coas pautas aprendidas.

CIENCIAS NATURAIS

- Recoñecer as plantas como seres vivos.

- Distinguir as partes dunha planta e as súas características.
- Coñecer como nace unha planta.
- Coñecer os nomes dalgúns tipos de plantas.

CIENCIAS SOCIAIS

- Identificar e describir os fenómenos meteorolóxicos que se producen no seu ámbito máis próximo.
- Coñecer e diferenciar as características de cada estación do ano.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

LINGUA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• Lectura. - Conto: *Como traen as bolboretas a primavera* - Comprensión da lectura. • Vocabulario. - Os sinónimos • Estudo a lingua. • O abecedario. • *Mp* e *mb*. • O adxectivo. • Falo e escribo. • Narración dun suceso. • Tarefa. • O coidado da auga. • A metereoloxía en Galicia	1. Escoitar, ler e comprender un conto.	1.1. Escoita e comprende un conto. 1.2. Le o conto da dobre páxina inicial 1.3. Identifica feitos do conto de forma correcta. 1.4. Aprende as estacións.
	2. Recoñecer os sinónimos e léxico relacionado coa agricultura.	2.1. Recoñece os sinónimos. 2.2. Amplía o vocabulario relacionado coa agricultura.
	3. Aprender o abecedario e interiorizar algunha norma ortográfica como a do uso de *mp* e *mb*.	3.1. Aprende o abecedario. 3.2. Interioriza a norma ortográfica do uso de *mp* e *mb*.
	4. Recoñecer, de forma non teórica, a categoría gramatical do adxectivo e os seus usos.	4.1. Recoñece, de forma non teórica, a categoría gramatical do adxectivo e os seus usos.
	5. Identificar as partes dun suceso e elaborar un texto escrito de acordo cunhas pautas para ordenar e expoñer a información.	5.1. Identificar as partes dun suceso. 5.2. Elaborar de forma breve unha narracion dun suceso de forma pautada e ordenada.
	6. Ler e comentar información sobre o coidado da auga e a metereoloxía de Galicia	6.1. Le e comenta datos o coidado da auga. 6.2. Observa os datos dun mapa metereolóxico de Galicia e recoñece a simboloxía que se emprega neste tipo de información.

CIENCIAS DA NATUREZA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• As plantas, as súas	1. Recoñecer que as	1.1. Recoñece ás plantas como

características e as súas partes. • Tipos de plantas.	plantas son seres vivos.	seres vivos.
	2. Nomear as partes dunha planta.	2.1. Nomea e recoñece as partes dunha planta.
	3. Identificar árbores, arbustos e herbas atendendo ás súas características.	3.1. Identifica árbores, arbustos e herbas atendendo ás súas características.
	4. Establecer conxecturas de sucesos que acontecen de xeito natural e sobre as que acontecen cando se provocan a través dun experimento.	4.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízaa e saca conclusións, e comunica a súa experiencia.

CIENCIAS SOCIAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• O tempo atmosférico. Fenómenos observables. • As estacións do ano.	1. Describir o tempo atmosférico través de sensacións corporais e datos observables, diferenciando unhas doutras.	1.1. Identifica e describe os fenómenos atmosféricos que se producen no seu ámbito máis próximo. 1.2. Realiza observacións e rexistros simples acerca do tempo atmosférico local.
	2. Recoñecer as características de cada unha das estacións do ano.	2.1. Recoñece as características de cada estación do ano e expresa, as sensacións que lle producen as diferentes estacións. 2.2. Diferencia as características das estacións do ano.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación proponse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

——————————————— **LINGUA** ———————————————

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Escoita e comprende un conto.	• Audición do conto *Como traen as bolboretas a primavera* da páxina inicial. • Actividades do LD sobre o texto que inicia a unidade e animación sobre as imaxes. • Ampliación de contidos con contos populares (*A pega e o lobo*) poema de J. Ramón Jiménez sobre a primavera (*Noiva do campo*) na PD.
1.2. Le o conto da dobre páxina inicial.	• Lectura do texto que se inclúe na lámina inicial.
1.3. Identifica feitos do conto de forma correcta.	• Actividade da epígrafe “Comprendo a lectura” para identificar feitos relevantes do relato.
1.4. Aprende as estacións.	• Actividade da epígrafe “Intelixencias múltiples” para recordar e aprender as estacións.
2.1. Recoñece os sinónimos.	• Actividades do LA. • Actividades da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
2.2. Amplía o vocabulario relacionado coa agricultura.	• Actividades do LA. • Actividades da PD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
3.1. Aprende o abecedario.	• Actividades do LA. • Actividades e adiviñas da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
3.2. Interioriza a norma ortográfica do uso de *mp* e *mb*.	• Actividades do LA. • Actividades da PD, poema de Xoán Babarro (*As campás de Cambadón*,) adiviñas.

	• Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
4.1. Recoñece, de forma non teórica, a categoría gramatical do adxectivo e os seus usos.	• Actividades do LA. • Actividades, adiviñas e poema de Abel Camacho (*A primavera xa chegou*) da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
5.1. Identificar as partes dun suceso.	• Actividades do LA. • Actividades e canción tradiconal (*Vai o gato metido nun saco*) da PD . • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
5.2. Elaborar de forma breve unha narracion dun suceso de forma pautada e ordenada.	• Actividades do LA. • Actividades do LD.
6.1. Le e comenta datos o coidado da auga.	• Lectura do texto do LA. • Actividades do LD.
6.2. Observa os datos dun mapa metereolóxico de Galicia e recoñece a simboloxía que se emprega neste tipo de información.	• Actividades do LA. • Actividades e cantigas populares para espantar a chuvia da PD (*Chove, chove,Vaite chuvia vente sol*). • Actividades do LD.

CIENCIAS DA NATUREZA

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Recoñece ás plantas como seres vivos.	• Selección de actividades do LA. • Ficha de reforzo dos RF.
2.1. Nomea e recoñece as partes dunha planta.	• Selección de actividades do LA. • Xogos e actividades propostas na PD.
3.1. Identifica árbores, arbustos e herbas atendendo ás súas características.	• Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD.
4.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízaa e saca conclusións, e comunica a súa experiencia.	• Actividades propostas na PD.

CIENCIAS SOCIAIS

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica e describe os fenómenos atmosféricos que se producen no seu ámbito máis próximo.	• Selección de actividades doL A. • Xogo e actividades propostas na PD.

1.2. Realiza observacións e rexistros simples acerca do tempo atmosférico local.	• Selección de actividades do LA. • Xogo e actividades propostas na PD.
2.1. Recoñece as características de cada estación do ano e expresa as sensacións que lle producen as diferentes estacións.	• Actividade de aprendizaxe cooperativa proposta na PD.
2.2. Diferencia as características das estacións do ano.	• Selección de actividades do LA. • Actividade *Roda das estacións* da PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística.	Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Escritura dun pequeno diálogo.
	Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás.	Escribe textos sinxelos a narración dun suceso de forma ordenada e pautada.
	Plan lector: Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: conto, poemas, cantigas...
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Interpreta a información nunha táboa de dobre entrada.
	Reservar preservar a auga como ben escaso que debe ser coidado.	Manifesta actitudes de respecto e coidado da auga como ben escaso.
Competencia dixital.	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Consulta datos en diversas fontes de información.
Aprender a aprender.	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Propón interrogantes como estratexia para mellorar o proceso de aprendizaxe.
	Intelixencias múltiples: Intelixencia naturalista.	Aprende os nomes da estacións
Sentido da iniciativa e espírito emprendedor	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	Participa activamente nas dinámicas de aprendizaxe cooperativa.
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende xogos tradicionais e practícaos cos compañeiros.
Competencias sociais e cívicas.	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Respecta as opinións alleas, e a quenda de palabra.
	Educación en valores: A tolerancia.	Mostra interese e curiosidade polas tradicións, expresións culturais, artísticas, , etc. Respecta as crenzas, tradicións e costumes doutras persoas.

Conciencia e expresións culturais.	Informarse sobre aspectos do noso contorno natural e da metereoloxía habitual. Aprende cancións populares e xogos, propios do patrimonio popular galego.	Infórmase sobre as características metereolóxicas de Galicia. Descubre e xoga cos recursos da literatura tradicional. Aprende algún retrouso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Gozamos coa lectura do texto "Como traen as bolboretas a primavera"

- Lemos o conto «Como traen as bolboretas a primavera» e observamos as imaxes da lámina inicial; tamén podemos activar a animación do LD.
- Seguimos as suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA e do LD.
- Realizamos as actividades, para ampliar os contidos da PD.
- Realizamos as actividades interactivas do LD.

Tarefa 2: Aprendemos palabras: os sinónimos e o léxico da agricultura

- Introducimos o concepto de sinónimo e ampliamos o coñecemento do léxico da agricultura coas actividades do LA.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD, que se amplían con poemas, adiviñas, xogos e trabalinguas.

Tarefa 3: Coñecemos as plantas. As súas características e as partes, e os tipos de plantas.

- Observamos o mural *As plantas* e as suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA.
- Realizamos actividades complementarias da PD.
- Completamos con actividades interactivas do LD.

Tarefa 4: Aprendemos a lingua: O abecedario, *mp* e *mb*, o adxectivo

- Repasamos e aprendemos o abecedario, introducimos a norma ortográfica de uso de *mp* e *mb* e identificamos o adxectivo e os seus usos; realizamos as actividades do LA seguindo as suxestións da PD.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD, que se amplían con poemas, adiviñas, xogos e trabalinguas.

Tarefa 5: Estudamos sobre o tempo que fai e as estacións do ano.

- Observamos o mural *Las estacións* coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA.
- Realizamos actividades complementarias e xogos da PD.
- Completamos coa ficha de reforzo e a de ampliación dos RF de Ciencias.

Tarefa 6: Expresámonos oralmente e por escrito: A narración dun suceso

- Realizamos as diferentes actividades do LA para narrar un suceso de forma concisa. Seguimos as indicacións da PD para explicarlles as pautas que deben seguir e a orde da información.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD.

Tarefa 7: O coidado da da auga e a metereoloxía

- Coñecemos as suxestións metodolóxicas da PD para estes contidos.
- Realizamos as tarefas do LA.
- Ampliamos os contidos cos recursos da PD: especialmente os xogos tradicionais recollidos nos apartados de Recursos que permiten un traballo de integración dentro do propio grupo e con outros grupos do colexio.
- Realizamos as actividade do LD.

Tarefa 8: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso do LA.
- Realizamos as actividades complementarias da PD.
- Completamos coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.
- Audición das lecturas correspondentes do CD e emprego do libro dixital para realizar as actividades como elementos motivadores.
- Seguemento da lectura que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Traballo en grupo cooperativo: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e empregar as estruturas de aprendizaxe cooperativo suxeridas na guía do profesor para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.
- Corrección de actividades en gran grupo para detectar os erros máis habituais.

8. RECURSOS

- Cadernos complementarios. Este proxecto ofrece cadernos complementarios de **Aprendo a ler**, **Aprendo a escribir**
- Recursos fotocopiables da Proposta Didáctica. Para esta unidade podemos atopar recursos fotocopiables de Reforzo, Ampliación e Comprensión lectora nos Recursos fotocopiables.
- Murais da unidade: *As plantas* e *As estacións.*

Recursos dixitais

- Libro dixital. Os alumnos e alumnas poderán reforzar os contidos estudados a través do libro dixital. Nel ofrécese a versión en audio do poema ademais de actividades interactivas.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiables.
- A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:
  - *http://anayadigital.es*
  - *http://www.orellapendella.org* Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
  - *http://bibliopoemes.blogspot.com.es* Nesta web podemos atopar abundantes recursos poéticos en diversas linguas.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de Avaliación).
- Proba de avaliación da unidade (nos Recursos fotocopiables).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades observo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais observo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estrateias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos acadaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o vindeiro curso? Por que?